

KROMIA (33) *praep*

-o- *SarnStat* (3), -ó- (1) *GrzepGeom*; a *pochylone*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII(XVIII) w.

Zawsze cum G.

1. *Bez, nie mając(y), nie czyniąc(y); absque, sine Cn* (15) : począł mowitz [...] o fwe przyflle śmierci [...] tzo niebyło kromiá wielkiego placzu ij boleści apołtów ij Marié *OpecŻyw* 86; Wtárgnę do ziemie (która) niema muru [...] ci wlfyłcy miełkáiá kromia muru [*habitant sine muro*]/ reglow y bran nie máią. *Leop Ez* 38/11; *HistRzym* 132v; *ArtKanc* E9v, T6.

Wyrażenia przyimkowe: »kromia pochybności« (1): Ták weźmie żywiący w małżeńłkim łtanie/ kromia pochybności polzczęśliwienie. *ArtKanc* N13v.

»kromia wszelkiego przenagabania« = *bez żadnych przeszkód* (1): A thám iuż będzie miał moc rofkazania Sędźiego pozywác/ Arestowác [...] kromia włzelkiego przenagábania. *GroicPorz* g4.

»kromia żadnej przyczyny« (1): Zá me włofyś mię kromia żadney przyczyny rwał *ArtKanc* E14.

»kromia wątpliwości« (1): Szczęśliwi ktorzy z nim mrą/ á máią z martwych wftác/ bo kromia wątpliwości/ będą z nim krolowác. *ArtKanc* D13v.

a. *Bez współdziałania, pomocy* (4) : *TarDuch* B5v; gdy sierotá kromia Opiekuná zeznawa. *GroicPorz* y2; *BielKron* 158; żeby to ták było/ tegoby łye dowieść mogło/ ále y kromia dowodów/ káždy ná Figurę pátrząc/ obaczy że ták iełt. *GrzepGeom* D.

b. *Bez uwzględnienia, wbrew, pomijając, nie zwracając uwagi na, nie licząc się z* (2) : ná męki żaden niema być zdan/ kromia vprzedzáiących znákw *GroicPorz* ii2v.

Wyrażenie przyimkowe: »kromia wolej [czyjej]« (1): y Wroblátko żadne kromia wolej iego/ ná ziemię nie łpádnie z gniazdeczłká łwoiego *ArtKanc* K2v.

2. *Oprócz, z wyjątkiem, tylko nie (a. tylko tak)* (10) : onego ciała [Jezusa] żádney człowiek aż do tychmiáłt nie widziáł nagięgo/ kromiá panny Marié matki iego. *OpecŻyw* 125v; *GroicPorz* o4, kk2; *Goski* *4; żeby z Korony żadnych [towarów] nie wywożili/ kromia ołowu Gwárkowie *SarnStat* 1234, 270, 1315.

a. *Nie licząc, nie biorąc pod uwagę* (2) : Część pokármow [lewita] też weźmie iáko y drudzy/ kromia tego [*excepto eo*] co mu łie w miełście iego/ po oycu łwym dołtánie. *Leop Deut* 18/8.

a. *Przy sumowaniu (np. strat)* (1) : Na they tho walce pobito Perłow trzy kroć łto tyfiąc kromia tych [*exceptis his; procz thych czo pothonali HistAl 1510/217*] ktore głębokół rzeki zádawiłá. *HistAl* F4v.

b. *Niż, inny niż, ponad* (1) : grzełzą ci ktorzy chrčá iná rzec kromia człowieka *SeklKat* V2; [Abowiem kthoż Bog kromiá Páná? ábo ktory Bog procz Bogá náłłego? [*quis deus praeter Dominum? aut quis deus praeter Deum nostrum?*] *Leop Ps* 17/32 (*Linde*)].

3. *Poza (obrębem, zasięgiem, zakresem); citra, seorsum Cn* (8) : Iudáłs łłukál [...] iakoby mógl wydatz Iezufa kromiá łlułłczé aby ijm nie odiełt z ijch ręku. *OpecŻyw* 84, 83, 84v, 113; iáko łye w łpráwách vrzędowi łwoiemu thák ná Sądźie iáko kromia Sądu náležących/ záchowác [sędzia] ma. *GroicPorz* A4; kromia żony łwey [*praeter uxorem tuam*] nigdy łie niedopułłczyay grzechu poznác *Leop Tob* 4/13.

a. *Poza obrębem, na zewnątrz (2)* : mieścze zmienić á kromia fwe⁸⁰ miełzkania być: nie kóždy then dołtatek ma. *FalZioł V 73v*; włzythko wygorzało cokolwiek było domow od nowey brony/ aż do Swieckiey kromia rynku *BielKron 398*.

Cf **KROM**, [**KROMIE**], **OKROMIA**

MK